

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Antibioticaresistentie is een wereldwijd groeiend probleem. In Nederland komen relatief weinig resistente bacteriën bij mensen voor. Dat komt doordat antibiotica alleen op recept verkrijgbaar zijn en door alertheid en hygiënemaatregelen in zorginstellingen, zoals ziekenhuizen en verpleeghuizen. Het is belangrijk dat de antibiotica op de juiste manier worden voorgeschreven. Want door teveel of verkeerd gebruik van antibiotica, worden bacteriën resistent.

Hoe goed we in Nederland ook omgaan met antibiotica, mensen kunnen ongemerkt resistente bacteriën bij zich dragen. Het is van belang om te zorgen dat resistente bacteriën zich niet verspreiden. Vooral kwetsbare mensen kunnen langer ziek zijn of ernstige klachten krijgen bij een infectie. Denk aan een blaasontsteking of een luchtweginfectie, die maar niet overgaat.

Waarom deze pilots?

Het ministerie van VWS heeft in 2015 het doel gesteld dat onjuist gebruik van antibiotica met de helft verminderd moet zijn in 2020. Om te kijken of antibiotica nog zorgvuldiger voorgeschreven kan worden, zijn in huisartspraktijken, ziekenhuizen en verpleeghuizen twee pilots gestart over antibioticagebruik. Dit zijn de pilots Surveillance en Stewardship.

In deze pilots kijken onderzoekers naar het gebruik van antibiotica bij de behandeling van luchtweg- en urineweginfecties met antibiotica. De pilots zijn ontworpen en opgezet door een werkgroep met experts uit veld. Ook branche- en belangenverenigingen zijn betrokken bij de uitvoering.

Meer inzicht in gebruik van antibiotica

FACTsheet pilots Surveillance en
Stewardship van antibioticagebruik

Twee sporen

Het monitoren van juist gebruik kent twee sporen:

1) Surveillance van antibioticagebruik

In de pilot Surveillance van antibioticagebruik verzamelt het RIVM gegevens om trends en ontwikkelingen in het gebruik van antibiotica te volgen. RIVM brengt in eerste instantie landelijk het antibioticagebruik in kaart bij luchtweginfecties en urineweginfecties.

2) Stewardship antibioticagebruik

In de pilot Stewardship gaat RIVM na of het gebruik van antibiotica zorgvuldig gebeurt. Ziektebeeld, diagnostiek, wetenschappelijke kennis, praktijkinformatie en het voorschrijven van antibiotica worden hierbij gecombineerd. Dit gebeurt zowel op het niveau van een organisatie als op professional niveau.

Met zorgprofessionals in huisartspraktijken, ziekenhuizen en verpleeghuizen wordt een leer- en verbetercyclus 'juist gebruik antibiotica' opgestart. Daarbij maken we gebruik van spiegelinformatie over antibioticagebruik van patiënten in de eigen zorgorganisatie ten opzichte van actuele richtlijnen en (landelijke) benchmark.

Wat willen we bereiken?

1. Inzicht in het antibioticagebruik per indicatie op landelijk niveau.
2. Bestaande surveillancestructuur nog verder verbeteren met betrokken instellingen/praktijken.
3. Per deelnemende instelling/regio inzicht geven in de relatie diagnostiek, diagnose en antibiotica met een stewardshiprapport.
4. Deelnemers onderschrijven nut, noodzaak en waarde van de werkwijze.
5. Een plan van aanpak voor landelijk beleid, implementatie en borging.

Aanpak & planning

Ruim 30 huisartspraktijken, 5 ziekenhuizen en 6 verpleeghuizen werken met ons mee aan dit project. Na een periode van ontwerpen, werven en ontwikkelen is de tijd gekomen om data te analyseren, inzichten te generen en terug te geven aan de deelnemers uit de pilots.

Dataverzameling	september-november 2017
Analyse	december 2017
Spiegelgesprekken	januari 2018
Evaluatie	februari 2018
Publicatie eindrapport en bevindingen	maart 2018

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven

www.rivm.nl

De zorg voor morgen begint vandaag